

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREDI YA 12

XITSONGA: RIRIMI RO ENGETELA RA VUMBIRHI (SAL)

PAPILA RA 2 (P2)

HUKURI 2010

TIMARAKA: 80

NKARHI: tiawara ti2

Papila leri ri na 8 wa tipheji.

SWITSUNDZUXO

1. Papila leri ri avanyisiwile hi swiyenge swinharhu:

XIYENGE XA A:	Switshuriwa swa switsalwana	(40)
XIYENGE XA B:	Switshuriwa swa switsalwambiko swo leha	(20)
XIYENGE XA C:	Switshuriwa swa switsalwambiko swo koma	(20)
2. U languteriwa ku hlamula xivutiso XIN'WE eka xiyenge xin'wana na xin'wana.
3. Sungula ku hlamula xivutiso xin'wana na xin'wana eka pheji yintshwa u tlhela u nkhwatihata emakumu ka xiyenge xin'wana na xin'wana.
4. Endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala ntirho wa wena. Tirhisa pheji yin'we ntsena ku kombisa leswi u kunguhatiseke xiswona xitsalwana xa wena. Le henhla ka pheji leyi ku fanele ku tsariwa hi maletere lamakulu leswaku i NKUNGUHATO. U nga tirhisa mimepe yo hlengeleta miehleketo. Nkunguhato wu ta averiwa timaraka.
5. Tsala hi vurhon'wana (swi saseka no vonaka), u landzelela milawu leyi faneleke ya mapeletelo, mahikahatelo na mavumbelo ya swivulwa.
6. Vumba tinxaka to hambanahambana ta swivulwa hi ndlela leyi amukelekaka.
7. Landzelela swiletelo leswi andlariweke eka xivutiso xin'wana na xin'wana.

XIYENGE XA A: SWITSHURIWA SWA SWITSALWANA**XIVUTISO XA 1****Swiletelo:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene, kutani u tsala xitsalwana hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwana xa wena xi fanele ku va na kwalomu ka 200 – 250 wa marito.

- 1.1 Hi ku leteriwa hi xifaniso lexi nga laha hansi tsala xitsalwana hi nkoka wa vurimi etikweni.

[Xifaniso lexi xi huma eka nkandziyiso wa va ka Nova Development Corporation]

[40]

KUMBE

- 1.2 Xikolo xa ka hina.

[40]

KUMBE

- 1.3 Tinghozi ta mimovha hi mikarhi ya makhisimusi.

[40]

KUMBE

1.4 N'watipolitiki wa ndhuma loyi ndzi n'wi tivaka.

[40]

KUMBE

1.5 Ntlangu lowu ndzi nga tshama ndzi wu vona.

[40]

KUMBE

1.6 Hi ku leteriwa hi xifaniso lexi nga laha hansi, tsala xitsalwana hi nkhuvu wa vukati lowu u nga tshama u wu vona.

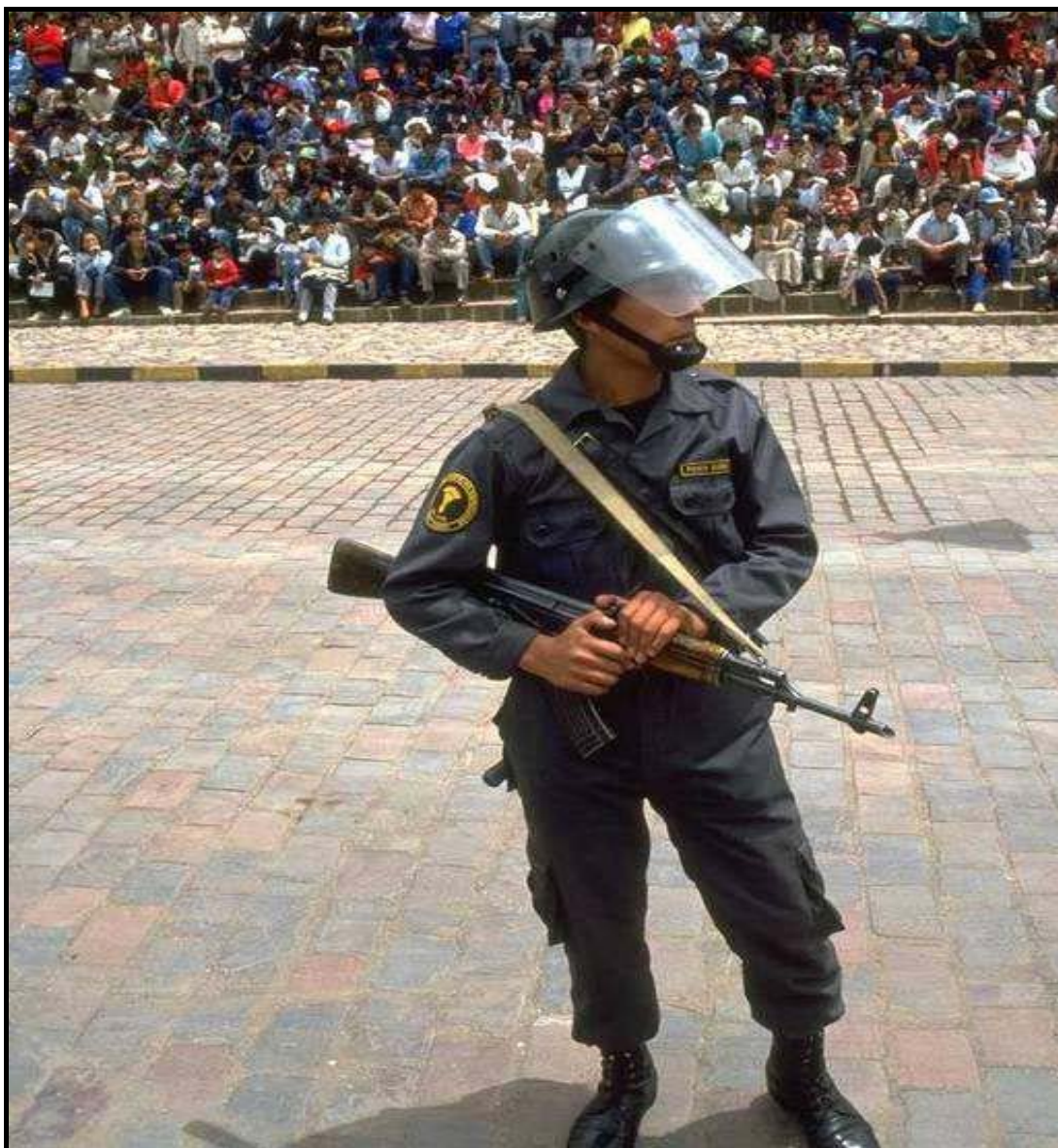

[Xifaniso lexi xi huma eka nkandziyiso wa va ka Nova Development Corporation]

[40]

KUMBE

1.7 Hi ku leteriwa hi xifaniso lexi nga laha hansi tsala xitsalwana hi maphorisa.

[Xifaniso lexi xi huma eka nkandziyiso wa va ka Nova Development Corporation]

[40]

KUMBE

- 1.8 Xiyaxiya xifaniso lexi nga laha hansi, kutani u rungula leswi nga vaka swi humelerile.

[Xifaniso lexi xi huma eka nkandziyiso wa va ka Nova Development Corporation]

[40]

NTSENGO WA XIYENGE XA A:

40

XIYENGE XA B: SWITSHURIWA SWA SWITSALWAMBIKO SWO LEHA**XIVUTISO XA 2****Swiletelo:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va kwalomu ka 80 – 100 wa marito.
- Sungula nhlamulo ya wena eka pheji yintshwa.

2.1 N'wangulano

Tsala n'wangulano exikarhi ka nhloko ya xikolo na mutswari wa n'wana loyi a nga feyila.

[20]**KUMBE****2.2 Papila ra xikaya**

Tsalela tata wa wena papila u kombela mali yo xava swiambalo.

[20]**KUMBE****2.3 Xiviko**

Tsala xiviko xa n'wana wa xikolo loyi a loveke loko mi ri eka rendzodyondzo.

[20]**KUMBE****2.4 Papila ra ximfumo**

Tsala papila ro kombela ku amukeriwa exikolweni lembe leri taka loko u ta va u pasile Giredi ya 12. Tirhisa adirese leyi landzelaka:

University of Venda for Science and Technology
Private Bag X5050
Thohoyandou
0950

[20]**NTSENGO WA XIYENGE XA B: 20**

XIYENGE XA C: SWITSHURIWA SWA SWITSALWAMBIKO SWO KOMA**XIVUTISO XA 3****Swiletelo:**

- Hlawula nhlokomhaka YIN'WE ntsena leyi u yi twisisaka swinene kutani u tsala xitsalwambiko hi yona, kambe u nga humi emhakeni.
- Rhanga u endla nkunguhato u nga si sungula ku tsala.
- Xitsalwambiko xa wena xi fanele ku va kwalomu ka 60 – 80 wa marito.

3.1 Khadi

Tsala khadi ro hoyozela munghana wa wena loyi a paseke tidyondzo to karhi.

[20]**KUMBE****3.2 Phositara**

Ku na dokodela wa mahlo loyi a nga ta fika endhawini ya ka n'wina. Tsala phositara leyi nga ta tivisa vanhu hi ta hungu leri.

[20]**KUMBE****3.3 Xinavetiso**

Tanihi mininjhere wa yin'wana ya tikhampani to xavisa mimovha, endla xinavetiso mayelana na movha wo karhi.

[20]

NTSENGO WA XIYENGE XA C: 20
NTSENGO WA TIMARAKA: 80